

Nr 13.

Av herr **Törnkvist** i Karlskrona, om pensioner åt vissa
f. d. mästare och arbetare vid Karlskrona kustartilleri-
regementes nedlagda beklädnadsverkstäder.

Den 31 januari 1927 nedlades den gamla beklädnadsverkstaden vid Karlskrona kustartilleriregemente och de gamla arbetarna där avskedades. Samtliga ännu kvarlevande av denna arbetarkår äro gamla män med delvis mycket lång tjänstgöring hos kronan. De sakna nu alla existensmedel.

Arbetet på verkstaden har bedrivits så, att arbetet utlämnats till s. k. mästare enligt styckeverkstaxa och så har mästaren avlönat arbetarna »efter grunder, som bestämts utan annan statsverkets medverkan än den, som ligger i fastställandet av en styckeverkstaxa för mästarernas arbeten». Detta s. k. entreprenadssystem har dock icke verkat så att arbetarna ansett sig arbeta åt en privat arbetsgivare; de ha suttit i kronans lokaler, »mästaren» har själv deltagit i arbetet, priset för arbetet har de facto bestämts av regementsmyndigheten, vilket allt berättigat dem till den uppfattningen, att de i verkligheten arbetade i kronans tjänst. Utvecklingen på härvarande och jämförande arbetsområden synes också ha gett berättigande åt en sådan uppfattning. Det arbete, som vid Karlskrona kustartilleris beklädnadsverkstad avskedade arbetarna tidigare utfört, har nämligen från 1 februari 1927 överlämnats åt direkt statsanställda befattningshavare. Med omläggningen av anställningsförhållandena är också pensionsfrågan för framtiden löst för de nu med detta arbete sysselsatta arbetarna. De gamla, som avskedades, hade däremot formellt ingen rätt till pension.

Marinförvaltningen har emellertid hos regeringen hemställt om proposition till riksdagen för pensions utverkande åt dem. Regeringen synes emellertid ha funnit sig förhindrad att frambära förslag till riksdagen. Då nu ärendet på detta sätt upptages, är det därför, att starka skäl synas mig föreligga, att dessa gamla trotjänare, den sista begränsade resten av ett äldre arbetssystemens arbetare, icke lämnas alldeles vind för väg av kronan, som de alltid betraktat som sin verkliga arbetsgivare. Detta så mycket mindre som deras efterträdare inträda i ett arbetssystem, som för deras del bringat bekymren om ålderdomsexistensen ur världen.

De arbetare det gäller äro:

Skomakaremästaren *Oskar Melin*, född den 20 november 1862. M. har varit anställd vid Karlskrona kustartilleriregementes skomakareverkstad under tiden 2 januari 1896—31 januari 1927, alltså 31 år och en månad.

Skomakeriarbetaren *Carl Anton Fredrik Carlsson*, född 25 juni 1854. Hans

anställning vid verkstaden omspanner samma tid som den föregående eller från 2 januari 1896—31 januari 1927, sålunda 31 år och en månad.

Skomakeriarbetaren *Sven Magnus Pettersson*, född den 29 mars 1863. P. har varit anställd vid verkstaden i fråga från 9 juli 1902—31 januari 1927, eller i 24 år och sju månader.

Skomakeriarbetaren *Ulrik Jönsson* är född 15 sept. 1863 och har varit anställd vid verkstaden från 17 april 1909—31 januari 1927. Anställningstiden är sålunda 18 år och 9½ månader.

Skomakeriarbetaren *Thor Johansson*, född den 31 december 1863 och hans anställningstid började 1 april 1914 och slutade 31 januari 1927, sålunda en anställningstid av 16 år och två månader.

Samtliga äro sålunda över 65 år, en av dem har ingått i sitt sjuttiofemte år. Detta oaktat torde det vara så att om de icke avskedats på grund av verkstadens nedläggande skulle de, trots ålder och sjuklighet, förvisso sökt att med eget arbete sträva sig fram ännu en tid. Med avskedet stängdes denna möjlighet, ty utsikten för dem att annorstädes få idka sitt yrke är ingen.

I liknande belägenhet befinner sig skräddaremästaren vid regementsverkstaden *Jan Peter Winberg*, född 1853. W. hade från 1 aug. 1877 till 31 december 1888 anställning vid Svea artilleriregementes detachement i Vaxholms fästning, 1 januari 1889 till 31 december 1895 vid Vaxholms artillerikår, samt vid Karlskrona kustartilleriregemente från 1 jan. 1896 till 30 april 1918, och från 7 juli 1921 till 31 januari 1927. Sammanlagda tjänstetiden uppgår till 46 år och fyra månader.

I sin hemställan till regeringen föreslog marinförvaltningen följande årliga pensionsbelopp åt var och en här upptagna arbetare och mästare: Melin 1,224 kronor, Carlsson 948 kronor, Pettersson 756 kronor, Jönsson och Johansson vardera 624 kronor samt Winberg 1,452 kronor.

Då jag förutsätter, att utskottet hos vederbörande ämbetsverk inhämtar de ytterligare upplysningar, som i detta ärende kunna anses behövliga, inskränker jag mig till vad ovan anförts.

På grund härav hemställes,

att riksdagen måtte besluta att före detta mästarna vid Karlskrona kustartilleriregementes beklädnadsverkstäder Jan Peter Winberg och Oskar Melin samt arbetarna därstädes Carl Anton Fredrik Carlsson, Sven Magnus Pettersson, Ulrik Jönsson och Thor Johansson må, från 1 januari 1928 uppbära årlig pension att utgå från allmänna indragningsstaten med följande belopp: Winberg 1,452 kronor, Melin 1,224 kronor, Carlsson 948 kronor, Pettersson 756 kronor samt Jönsson och Johansson vardera 624 kronor.

Stockholm den 15 januari 1929.

Algot Törnkvist.